

Plan for henkastet affald

Indsatser 2021

INDLEDNING	2
Henkastet affald er alles ansvar	2
Affaldets påvirkninger.....	2
Plan for henkastet affald.....	3
Kommunens indsats	3
INDSATS: FRIVILLIGE	5
Renholdeskit	5
Udsætning af udstyrsbeholder	5
Opsætning af skraldeposestandere.....	6
Renholdelsesambassadører.....	6
Indkøb og udlån af affaldstrailere.....	6
INDSATS: KAMPAGNER.....	7
Ren Natur	7
Affaldsindsamlingen	7
Nordisk Strandrydder Dag	8
ANDRE INDSATSER.....	9
Skod.....	9
National kommunikationsindsats.....	9
Kortlægning af henkastet affald	9
Affaldssortering i det offentlige rum	10
Affaldsudstilling.....	10
INDSATSER I DE KOMMENDE ÅR.....	11
Samarbejde med erhvervsdrivende.....	11
Indsatser i forbindelse med større arrangementer.....	11
Bæredygtighedsstrategien – Affaldssortering i det offentlige rum.....	11
Sensorer i affaldsbeholdere.....	11
TIDSPLAN FOR INDSATSER.....	12

INDLEDNING

Henkastet affald er alles ansvar

Der er de senere år kommet et større fokus på henkastet affald og en øget frivillighed fra borgere til at holde de offentlige arealer fri for affald.

Det har medført en stigende deltagelse i forskellige organiserede og ikke-organiserede aktiviteter, såsom Danmarks Naturfredningsforenings årlige indsamlingsdag, strandrensning, TrailSkrald mv., hvor adskillige borgergrupper og ildsjæle forenes om at samle affald.

For at skabe et overblik og koordineret grundlag for indsatserne har Entreprenørservice lavet indeværende plan for henkastet affald.

Affaldets påvirkninger

Henkastet affald:

- Skaber utryghed, reducerer livskvaliteten og udgør en risiko for miljøet
- Forstyrrer vores oplevelse af et sted, et område eller rammen om mødet med andre mennesker
- Påvirker os som samfund og som enkeltpersoner, fordi det influerer den måde, vi føler og oplever vores dagligdag: det sted, vi bor, arbejder, går i skole, køber ind og holder fri har stor indflydelse på vores sundhed og velvære
- Påvirker den sociale sammenhængskraft og dynamik, og øger værdien af vores bygninger og natur
- Påvirker besøgendes og turisternes lyst til at opsøge og opholde sig i vores kommune
- Påvirker vores miljø og dyreliv. Noget affald bliver spist af dyr, glasskår skader dyr, andet bliver nedbrudt og indgår i fødekæder på land såvel som i vandmiljøet. 80 % af alt plastikaffaldet i havene kommer fra vores liv og adfærd på landjorden

Hvad er henkastet affald?

Kort sagt er henkastet affald/skrald et objekt, som ikke bortskaffes korrekt, fx i en skraldespand. Dette kan være alt fra engangskrus eller cigaretskod smidt på gaden til ting der kastes ud af vinduet fra en bil. Det kan også være større ting som fx tabt gods fra lastbiler, byggeaffald eller stort affald som møbler.

Entreprenørservice planlægger at igangsætte og gennemføre forskellige indsatser i 2021 og i årene frem for at gøre naturen, kysterne og byerne renere.

De fleste indsatser gennemføres i samarbejde med frivillige, andre kommunale afdelinger, foreninger, erhvervsliv mv.

Plan for henkastet affald

Planen skal bidrage til at:

- ✓ Understøtte de frivilliges aktiviteter med opsamling af henkastet affald
- ✓ Styrke kvaliteten af renholdelsen og understøtte en ansvarlig tilgang til at løse problemet med henkastet affald
- ✓ Skabe større opmærksomhed og øget forståelse for den negative påvirkning af henkastet affald
- ✓ Hjælpe borgere, frivillige, erhverv, besøgende og kommunens ansatte til at træffe klogere valg og handle mere velovervejede i forbindelse med affaldshåndtering
- ✓ Understøtte Slagelse Kommunes bæredygtighedsstrategi i indsatsområdet Affald og Genanvendelse samt arbejdet med FN's verdensmål

Kommunens indsats

Entreprenørservice har ansvaret for renholdelsen af en stor del af det offentlige rum i Slagelse Kommune: byernes veje og pladser, parker og grønne områder og kommunale naturområder.

2020 var præget af Corona-virussen. Den delvise nedlukning af Danmark medførte en øget anvendelse af naturen og de rekreative udearealer. Den øgede anvendelse medførte mere affald, hvorfor Entreprenørservice intensiverede tømningen af affaldsbeholdere, opsamlingen af henkastet affald mv. for at opretholde serviceniveauet.

Entreprenørservice forventer, at den øgede anvendelse af naturen og de rekreative udearealer fortsætter i årene frem.

De afledte restriktioner i forbindelse med nedlukningen som det at holde afstand til hinanden og indførelse af et forsamlingsforbud, fik også betydning for de planlagte indsatser i 2020.

I 2020 var planen, at fokus skulle være rettet mod de frivillige. I 2021 skulle fokus herefter rettes mod indsatser og samarbejde målrettet de erhvervsdrivende og større arrangementer.

Da hovedparten af indsatserne i 2020 involverede frivillige, blev flere af indsatserne stærkt reduceret, nogle blev ikke gennemført.

Fokus i 2021 vil derfor fortsat være rettet mod de frivillige kræfter.

Først i 2022 vil fokus rettes mod indsatser og samarbejde målrettet de erhvervsdrivende og større arrangementer.

FAKTABOKS

Skraldekarakter for Slagelse Kommune: 11,7

Slagelse Kommunes karakter er højere end Danmarks 10 største byers, dvs. Slagelse Kommune har flere skraldespande pr. indbygger end de 10 største byer.

Skraldekarakteren er beregnet ud fra SodaStreams skraldebarometer ved at dividere antallet af skraldespande i kommunen med antallet af indbyggere i kommunen

Grundlaget for indsatserne i planen for henkastet affald vil være Slagelse Kommunes Bæredygtighedsstrategi med særlig fokus på indsatsområdet Affald og genanvendelse.

I det følgende beskrives de forskellige indsatser.

Sidst i planen er en tidsplan over, hvornår indsatserne forventes at blive igangsat eller gennemført.

FAKTABOKS

Slagelse Kommune

Areal: 568 km²

Indbyggere: Ca. 79.000 (1. januar 2021)

Kommunale veje: ca. 1.040 km

Årlige udgifter til renholdelse: 8-9 mio. kr. (Entreprenørservice)

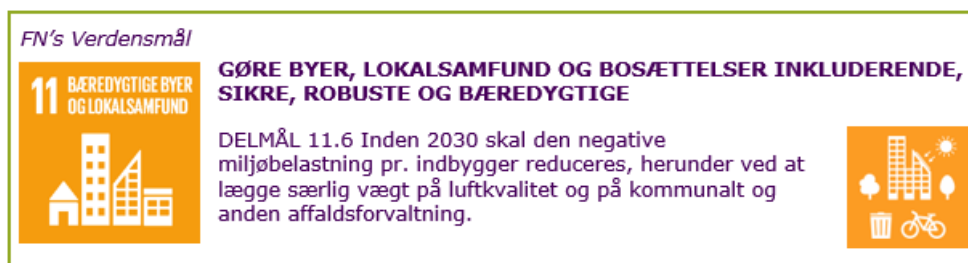
Antal skraldespande i det offentlige rum, som Entreprenørservice tømmer: ca. 900 stk.

INDSATS: FRIVILLIGE

Entreprenørservice oplever en stigende interesse fra borgere og frivillige, der ønsker at bidrage til renere, pænere og tryggere omgivelser.

Entreprenørservice vil i 2021 fortsat øge indsatserne i forhold til de borgere og foreninger, der ønsker at bidrage til at reducere mængden af henkastet affald i kommunen.

Indsatserne sker både ved at understøtte de frivilliges aktiviteter og ved direkte samarbejde mellem Entreprenørservice og de frivillige.

Renholdeskit

Entreprenørservice har udstyr til opsamling af affald. Udstyret består af snappere, handsker, refleksveste og affaldsposer, som samles i et opsamlingskit.

Opsamlingskittene bruges i flere sammenhænge:

- Borgere, der ønsker at samle affald, får et gratis opsamlingskit. Samme mulighed tilbyder fx Aarhus Kommune deres borgere
- Kittene anvendes ligeledes i forbindelse med udlån af Entreprenørservices affaldstrailere, som udlånes, når større grupper ønsker at samle affald
- Kittene anvendes endvidere i forbindelse med de to store affaldskampanjer *Affaldsindsamlingen* (arr. Danmarks Naturfredningsforening) og *Nordisk Strandrydder Dag* (arr. Hold Danmark Rent)

Udsætning af udstyrsbeholder

Slagelse Kommune har udviklet Danmarks første solcelledrevne beholder til renholdesudstyr

Efter ide og opfordring fra lokale frivillige og i et samarbejde og med input fra elever fra ZBC, frivillige, politikere, Hold Danmark Rent og en lokal Gazellevirksomhed, producerede Entreprenørservice i 2020 en base til renholdesudstyr.

Beholderen indeholder udstyr til brug ved opsamling af affald: Snappere, handsker, refleksveste og affaldsposer.

Lokalråd eller en gruppe frivillige, som gerne vil bidrage til affaldsindsamlingen, kan låne udstyrsbeholderen. Beholderen vil blive placeret i lokalområdet i en periode, så de frivillige har alt udstyret til rådighed og løbende kan bidrage til renholdelsen af deres lokalområde.

For at undgå hærværk og tyveri, er beholderen forsynet med en sms-lås, som er drevet af solceller.

Basen er klar til brug i 2021. Hvis basen bliver en succes, vil Entreprenørservice arbejde for at producere flere beholdere.

Opsætning af skraldeposestandere

For at give frivillige, borgere og gæster mulighed for at samle affald langs kysten vil Entreprenørservice som forsøg opstille skraldeposestandere på udvalgte lokaliteter.

Tanken er, at man ved standeren kan tage et lille etui, som indeholder syv små lommeskraldeposer. På sin tur langs kysten samler man sit eget affald i poserne, men det skulle også gerne anspore til at samle andet affald, man møder på sin vej.

Skraldeposestanderen er i første omgang et forsøg i 2021, der skal vise, om det har en effekt. Standerne placeres ved pallekasserne, som er opsat i forbindelse med kampagnen Nordisk Strandrydder Dag. Hvis forsøget viser, at poserne bliver brugt til at samle affald langs kysten, vil Entreprenørservice opstille flere posestandere på flere af kommunens strande og kyster fremover.

Renholdelsesambassadører

Efter ide fra lokale frivillige og inspiration fra andre kommuner vil Entreprenørservice arbejde for, at borgere, foreninger og andre fra 2021 kan indstilles til at blive renholdelsesambassadører. Renholdelsesambassadører er frivillige, der gør lidt ekstra for at holde kommunens byer, natur og kyster rene.

Titlen skal være en anerkendelse til dem, der går foran med det gode eksempel ved fx at yde en ekstra indsats for at fjerne henkastet affald, sætter ekstraordinært fokus på henkastet affald, arrangerer sociale affaldsindsamlinger, skaber viden om henkastet affald eller finder på nye teknologier eller metoder, der kan anvendes i kampen mod affaldet.

Indkøb og udlån af affaldstrailere

Nu er der tre affaldstrailere til udlån

Entreprenørservice indkøbte i 2020 to affaldstrailere ekstra, så kommunen i alt har tre trailere til udlån.

Entreprenørservice har siden 2011 udlånt en affaldstrailer, som indeholder snappere, reflektsveste, handsker og poser samt to affaldsbeholdere. Traileren udlånes til større grupper af frivillige, der ønsker at samle affald.

INDSATS: KAMPAGNER

Entreprenørservice deltager i flere landsdækkende kampagner og aktiviteter.

Ren Natur

Ren Natur sponsorerede 36.000 kr. til 12 foreninger i 2020

Slagelse Kommune deltog med 34 andre kommuner i Ren Natur i 2020. Der blev i Slagelse Kommune indsamlet 316 kg affald fordelt på 12 ruter. Dermed fik 12 af kommunens foreninger hver 3.000 kr. til klubkassen.

Der var 56 foreninger, der ønskede at bidrage til Ren Natur. De foreninger der ikke var heldige at få tildelt en rute i 2020, får en ny chance i 2021, hvor kommunen også deltager i Ren Natur. I 2021 er der 13 ruter.

Ren Natur

Ren Natur tildeler lokale foreninger et sponsorat for at samle affald. Sponsoratet gives af landsdækkende sponsorer og det lokale erhvervsliv.

Affaldet samles langs ruter, som Entreprenørservice har udpeget med bl.a. input fra borgere via Facebook. Ruterne er placeret, hvor det vurderes, at der er brug for opsamling af affald, og hvor Entreprenørservice typisk ikke har ressourcer til at samle affald, fx langs kysterne.

Fra den 1. marts kan foreningerne byde ind på årets ruter efter først-til-mølle-princippet på Ren Naturs hjemmeside. Der skal samles affald én dag i perioden 1. maj til 30. juni eller 1. august til 15. oktober.

Selvorganiserede grupper kan stadig bruge Ren Natur-plattformen, hvor man får indsamlingsudstyr. Grupperne kan selv lave en rute, som skal godkendes af Ren Natur. Ren Natur hjælper gerne med at finde en rute. Dette er for at sikre, at der ikke samles affald på en af 'foreningsruterne', lige før foreningerne skal samle affald. De selvorganiserede grupper får dog intet sponsorat.

Konceptet er kendt fra Sverige, hvor der siden 1988 er givet 240 mio. SEK til frivillige. Det blev udrullet i Danmark i 2019. I 2020 deltog 35 danske kommuner, herunder Slagelse Kommune.

Affaldsindsamlingen

Der blev samlet 2,2 tons affald ved Affaldsindsamlingen i 2020

Affaldsindsamlingen blev i 2020 flyttet fra foråret til efteråret, hvor frivillige i hele Danmark samlede affald den 19. september. Der blev alene i Slagelse Kommune indsamlet minimum 2,2 tons affald.

Affaldsindsamlingen

Slagelse Kommune understøtter de frivillige indsatser ved *Affaldsindsamlingen*, som er Danmarks Naturfredningsforenings årlige indsamling af affald i naturen. Hvert år deltager over 100.000 frivillige i indsamlingen på landsplan.

Entreprenørservice bidrager i fællesskab med andre afdelinger om koordinering af indsamlinger, udlevering af opsamlingsudstyr og indsamling af det opsamlede affald.

I 2021 afvikles indsamlingen i perioden den 12. til den 18. april.

Nordisk Strandrydder Dag

Strandgæster afleverede 4,5 tons affald i seks pallekasser

Slagelse Kommune deltog i 2020 i kampagnen Nordisk Strandrydder Dag, som den eneste kommunen udover otte vesterhavskommuner.

Der blev i 2020 opstillet pallekasser til aflevering af marint affald på seks strande i juni. Kasserne står ude hele året.

Driftsmedarbejderne melder samstemmende tilbage, at kasserne bliver flittigt brugt. Medarbejderne finder mindre henkastet affald på strandene efter at kasserne er sat op.

Kampagnedagen, som har givet navn til kampagnen, hvor de nordiske lande samler affald langs kysterne, blev ikke gennemført i 2020 på grund af Corona.

I 2021 opstiller Entreprenørservice seks kasser mere, således at der i alt står 12 kasser på udvalgte kyststrækninger i Slagelse Kommune.

Nordisk Strandrydder Dag

Kampagnens overordnede formål er at forebygge marint affald i de nære farvande igennem holdningsbearbejdning og en vidensbaseret koordineret indsats. Lokalt sker dette bl.a. gennem tilstedeværelsen af særlige affaldsløsninger på stranden og en mobilisering af frivillige indsamlere.

Kampagneperioden strækker sig typisk fra april til juli. Nogle kommuner vælger dog at afvikle kampagnen i hhv. hele sommerhalvåret og hele året.

I kampagneperioden afvikles forskellige events og initiativer langs kommunens kyster.

FN's Verdensmål

BEVARE OG SIKRE BÆREDYGTIGT BRUG AF VERDENS HAVE OG DERES RESSOURCER

DELMÅL 14.1 Inden 2025 skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.

ANDRE INDSATSER

Entreprenørservice vil gennemføre målrettede kampagner og indsatser i områder, der er udfordret af store mængder henkastet affald. Det kan fx være smadrede flasker i parker, hvor hunde og børn kan komme til skade, efterladte hundeposer, husholdningsaffald smidt i offentlige affaldsspande, tabt affald langs veje hen til genbrugsstationer eller andet.

En væsentlig del af kampagnerne er information om affaldsproblematikkerne. Derfor bliver de forskellige kampagner suppleret med oplysning om affaldsproblemer i en bredere forstand.

Skod

Undersøgelser viser, at cigaretskod antalsmæssigt er den største udfordring, når det kommer til henkastet affald i Danmark. Hold Danmark Rent vurderer, at bevidsthed er den vigtigste faktor for at få nedbragt problemet, og anbefaler dialog og tværorganisatorisk samarbejde mod denne landeplage.

Entreprenørservice sætter i 2021 fokus på skodproblemet med forskellige tiltag og indsatser i samarbejde med bl.a. lokalråd, foreninger, skoler, ungdomsuddannelser og andre kommunale afdelinger, der er ansvarlige for offentligt tilgængelige arealer.

Ved Hold Danmark Rents kortlægning af henkastet affald i Skælskør i august 2020 udgjorde skod 72 % af de optalte affaldsstykker.

National kommunikationsindsats

Entreprenørservice deltager i 2021 i national kommunikationsindsats om henkastning af affald. Entreprenørservice skal bl.a. undersøge udfordringen med henkastet affald i et eller flere områder i kommunen og afprøve forskellige virkemidler.

Slagelse Kommune vil få konkret indsigt i de adfærdsmæssige barrierer og drivkræfter, der bidrager til uønsket henkastning af affald på rekreative områder i kommunen. Dette er indsigter i borgeradfærd, der kan understøtte Kommunens videre indsatser og bidrage til kommunale strategiske målsætninger.

Indsatsen er sat i gang af Miljøstyrelsen og faciliteters af Rambøll.

Kortlægning af henkastet affald

Slagelse Kommune deltager i Hold Danmark Rents kortlægning af henkastet affald.

Kortlægningen af henkastet affald viser tendenser i renholdelsesniveauet på de offentlige arealer. Kortlægningen består af optælling af affald på de enkelte lokaliteter og af interview af borgere om renholdelsesniveauet på lokaliteterne. Interviewene var dog suspenderet i 2020 pga. Corona.

I 2020 blev der kortlagt mængder af affald på 20 lokaliteter i Skælskør. Kortlægningen bruges til:

- ✓ Fastlæggelse af renholdelsesniveauet på de 20 lokalitetstyper
- ✓ Anbefalede indsatsområder med henblik på forandringer og forbedringer i kommunens renholdelsesstandard
- ✓ Kommunikation af rapportens resultater både internt i kommunen og eksternt mod borger og medier
- ✓ Beskrivelse af udviklingstendenser i affaldsmængderne, lokalt og nationalt

Flere og flere kommuner deltager i kortlægningen. Man kan derfor sammenligne renholdelsesniveauerne i de deltagende kommuner. I 2020 deltog 25 kommuner.

Affaldssortering i det offentlige rum

Slagelse Kommune tilbyder i dag affaldssortering ved kommunens Blå Flag-strande.

Affaldsudstilling

Entreprenørservice har en affaldsudstilling som flyttes rundt på kommunens strande. Udstillingen består af en række pæle, og på toppen af hver pæl, er der indstøbt en type affald i plastik. Der sidder ligeledes en mærkat med angivelse af affaldstypens nedbrydningstid.

Udstillingen stod i 2020 ved Ceresstranden i Korsør.

INDSATSER I DE KOMMENDE ÅR

I 2022 fokuseres der på igangsætning af indsatser målrettet de erhvervsdrivende og større arrangementer.

Indsatser med de frivillige fortsætter som i 2021.

Samarbejde med erhvervsdrivende

Entreprenørservice vil øge samarbejdet med de erhvervsdrivende om renhold i byerne.

At involvere og aktivere de erhvervsdrivende i renholdelsen af byerne kan foregå dels gennem samarbejde mellem erhvervsforeninger og handelsstandsforeninger, dels gennem direkte samarbejde med de enkelte erhvervsdrivende ved bl.a.:

- ✓ At øge fokus på de erhvervsdrivendes grundejerforpligtigelse i forhold til at renholde arealerne foran butikker, caféer, fastfoodbutikker mv.
- ✓ At udlevere diplomer a la 'Vi hjælper med at holde byen ren – Vi fejer for egen dør' til butikker mv., der hjælper med at holde byen ren, fx ved at renholde foran egen butik, opstille affaldsspande foran butik, udlevere lommeskebægere og andre tiltag

Indsatser i forbindelse med større arrangementer

Ved større arrangementer fx byfester, festivaler o. lign. vil Entreprenørservice øge samarbejdet med arrangørerne bl.a. ved udlån af opsamlingsudstyr, koordinering af renholdelsesindsatser mv.

Bæredygtighedsstrategien – Affaldssortering i det offentlige rum

Med udgangspunkt i Slagelse Kommunes Bæredygtighedsstrategi vil Entreprenørservice i de kommende år afprøve affaldssortering i det offentlige byrum, på grønne arealer og i forbindelse med lokale arrangementer.

Sensorer i affaldsbeholdere

Entreprenørservice vil i de kommende år endvidere afprøve sensorer til måling af affaldsmængde i affaldsbeholdere i yderområder, så affaldsbeholderne kun tømmes ved behov og ikke med faste intervaller uanset affaldsmængde. Dette vil medføre en reduktion CO2-udledningen, når transporten reduceres.

FN's Verdensmål

17 PARTNERSKABER FOR HANDLING

STYRKE DET GLOBALE PARTNERSKAB FOR HANDLING OG ØG MIDLERNE TIL AT NÅ MÅLENE

DELMÅL 17.17 Der skal tilskyndes og fremmes effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og ressourcestrategier fra partnerskaber.

TIDSPLAN FOR INDSATSER

Aktivitet/Måned	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
FRIVILLIGE											
Renholdelseskit udlevering, opstart				x							
Udstyrsbaser, opsætning				x							
Skraldeposestandere, opsætning				x							
Renholdelsesambassadører, udvælgelse										x	

Aktivitet/Måned	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
KAMPAGNER											
Ren Natur					x	x		x	x	x	
Nordisk Strandrydder Dag, kampagnedag					x						
Nordisk Strandrydder Dag, pallekasser	Hele året										
Affaldsindsamlingen				x							

Aktivitet/Måned	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
ANDRE AKTIVITETER											
Skodkampagne, start				x							
National kommunikationsindsats	x	x	x	x	x	x					
Kortlægning af henkastet affald								x			
Affaldsudstilling						x	x	x			

Slagelse Kommune
Center for Miljø, Plan og Teknik
Entreprenørservice
Teglværksvej 4
4220 Korsør

